

ממצאי המחקר

המחקר הנוכחי בחן את ההבדלים במעורבות ההורית בין אבות לאמהות לילדים וילדות ספורטאים. תוצאות המחקר מתבססות על ראיון חצי מובנה שערכנו והעברנו לעשרה הורים לילדים המשתתפים בכדורגל מקצועי. ראיינו חמישה אבות וחמש אמהות ולאחר מכן ניתחנו את תשובותיהם על מנת לנסח מספר תמות מרכזיות העולות מתוך הראיונות.

המוטיבציה של הילד הספורטאי מנקודת מבטו של ההורה

בכניסה לעולם הספורט

כפי שעולה מהראיונות שערכנו, ההבדל הראשון שניתן להבחין בו, בין אבות לאמהות, בכל הקשור למעורבות הורית בעיסוק הספורטיבי של ילדיהם, הוא בתפיסת ההורים את אופן הכניסה של ילדיהם לעולם הספורט. ניכר כי רוב האבות שראיינו נוטים לייחס לעצמם את המוטיבציה של ילדיהם להשתתף בחוגי ספורט. האבות ציינו כי ילדיהם התעניינו בספורט מכיוון שראו אותם מתעניינים בספורט, צופים או משתתפים. כלומר, אותם אבות תופסים עצמם כמודל לחיקוי בכל הקשור לכניסת ילדיהם לענף הכדורגל. לעומתם, האמהות לכדורגלנים לא מייחסות לעצמן את המוטיבציה של ילדיהן כלל. בעיניהן המוטיבציה של הילד הגיעה ממקורות שונים, כמו בית הספר, מאמן, חברים ולפעמים מסכימות כי בעליהן הן אלו שהחדירו בילד את המוטיבציה, אך בכל מקרה באף אחד מהראיונות הן לא ייחסו זאת לעצמן. גם במקרה של אם שהגיעה מרקע של ספורט היא לא ייחסה לעצמה את המוטיבציה. חשוב לציין, כי הבדל זה עולה ללא כל קשר למין הילד. רוב האבות, לעומת האמהות, מייחסים לעצמם את המוטיבציה של ילדיהם גם אם מדובר בכדורגלן וגם אם בכדורגלנית.

"אבא לכדורגלן צעיר מספר בראיון: "אני בא מתחום הספורט, שיחקתי כדורגל בליגה מקצועית, אני אוהב ספורט והדבקתי את הילד שלי בקטע הזה". ח' אבא לכדורגלנית: "אני אוהד קבוצת כדורגל, אני הולך למשחקים והיא הצטרפה אליי וככה היא נכנסה לזה". ג' אמא לכדורגלן, מייחסת את המוטיבציה לאביו של הילד: "לבעלי היה חלום ילדות להיות שחקן כדורגל, הוא מאוד מאוד דחף לשם". לעומתם ע' אמא לכדורגלן, מדגישה כי המוטיבציה הגיעה מהילד עצמו: "זה מגיל אפס, הילד תמיד היה צמוד לכדור".

במעבר לכדורגל מקצועי

הבדל נוסף באותו הקשר מתבטא גם במעבר של הילד מעיסוק בכדורגל חובבני לעיסוק בכדורגל מקצועי. גם במקרה זה, רוב האבות מתארים עצמם כמי שדחפו את הילד להפוך את משחק הכדורגל לעיסוק מקצועי. כאן כבר לא מדובר במודל לחיקוי אלא הדגש הוא על הליווי והדחיפה שנעשו על ידי האב במהלך המעבר לכדורגל מקצועי. על פי הראיונות, האמהות מתארות עצמן כמי שהיו פסיביות יותר במעבר של הילד. מדגישות כי היה להן חשוב יותר שהילד ידע לבחור את הדבר הנכון עבורו, את מה שיגרום לו

להרגיש טוב יותר. חלקן אף מחזקות את טענת האבות שהם אלו שדחפו את הילד למעבר לכדורגל מקצועי.

מ' מתארת את המעבר של בנה לכדורגל מקצועי: "המאמן העלה לו את הרצון ואת הביטחון וכך גם לבעלי, אני לא הייתי כל כך בעניין, לי זה נראה תחביב לגמרי". מ' אב לכדורגלן, בניגוד אליה, מתאר את המעבר ככזה שהוא הוביל בעצמו עבור בנו: "עשיתי את החשבון שלי, אם אני כבר משקיע זמן, והרבה זמן, אז אני אשקיע במקום שאני חושב שהוא יכול להתקדם בו הכי הרבה ובאותו קיץ ראיתי מחנה של מכבי תל אביב [...] הבנתי מה אני צריך לעשות ושילבתי אותו במחנה הזה".

תפיסת ההשלכות של השתתפות בכדורגל מקצועי על ידי ההורים

ערכים

חלק מהשאלות אשר שאלנו בראיונות ניסו לברר את תפיסת ההשלכות שיש בהשתתפות בכדורגל מקצועי עבור ילדים, כלומר, כיצד אבות ואמהות תופסים את ההשלכות החיוביות והשליליות הכרוכות בהשתתפות כזו. מהראיונות עולה כי אין כל הבדל ברור בין תפיסת האבות לתפיסת האמהות בכל הקשור להשלכות החיוביות והיתרונות שיש בהשתתפות בכדורגל מקצועי עבור הילד או הילדה. גם האבות וגם האמהות ציינו כי הם מאמינים בערכים שהשתתפות בכדורגל מקצועי מקנה לילדיהם, בין הערכים הבולטים ציינו ביטחון עצמי, התמדה, משמעת, אחריות ועצמאות. ניכר מהראיונות כי קיימים יתרונות רבים עבור הילד המשתתף בכדורגל מקצועי ונראה כי ישנה הסכמה בין האבות והאמהות שראיינו לגבי אופיים של היתרונות והמשמעות שלהם עבור ילדיהם הכדורגלנים.

מ' מספר בראיון: "מה שחשוב לי זה הערך המוסף של הדברים, שזה אומר משמעת, מוסר, הצלחות, נאמנות, ערכים שאני רוצה שהילדים שלי יקבלו". י' הוסיף כי "הילד נכנס מגיל צעיר למשטר כזה, אימונים, משמעת וסדר יום, וסדר עבודה וזה טוב לחיים". גם מ' אב לכדורגלנית טוען כי "זה שהיא עוסקת בספורט זה מחזק לה את הביטחון העצמי". כך גם י' אם לכדורגלנית: "הכדורגל נותן לה ניהול זמן נכון, אחריות, משמעת וכוח רצון [...] זה נתן לה המון לביטחון שלה".

השלכות חברתיות

בניגוד להסכמה הניכרת לגבי הערכים, על פי הראיונות שערכנו, ההשלכות החברתיות הכרוכות בהשתתפות בכדורגל מקצועי נתפסות באופן שונה על ידי אבות ואמהות. רוב האבות סיפרו כי השתתפות לילדיהם בכדורגל מקצועי, מעוררת את קנאת חבריהם ויוצרת קונפליקטים ביניהם. לעומתם, רוב האמהות סיפרו כי ההשתתפות בכדורגל מקצועי הפכה את הילד לחברותי יותר ופופולרי יותר. נראה כי האבות והאמהות שראיינו תופסים באופן די שונה את ההשלכות החברתיות של ההשתתפות בכדורגל מקצועי עבור בנם או ביתם ועל כך נרחיב בפרק הדיון.

מ' סיפר לנו כי ההשתתפות של בנו בכדורגל מקצועי גרמה לתגובות שליליות מהסביבה שלו: "ברגע שרואים שאתה טוב, אז קשה להם עם זה, מנסים לתקוע לך מקלות בגלגלים, מנסים להקניט". י' הוסיף: